

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoP/8/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2111226870
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2012:2111226870.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti o maloleté deti: W. Z., nar. XX. V. XXXX a A. Z., nar. XX. M. XXXX, obaja bytom u matky a zastúpení opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, J. Bottu 4, Trnava, matky: Ing. B. Z. PhD., nar. XX. T. XXXX, bytom na C. XX, H., zastúpenej: JUDr. Adriana Vysudilová, advokátka, Paulínska 15/A. Trnava a otca: S. Z., nar. XX. V. XXXX, bytom N. XX, H., zastúpeného: JUDr. Viera Čaková, advokátka, Rázusova 6, Trnava, o predbežné opatrenie, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 30. januára 2012, č. k. 10P/41/2011-34, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa m e n í tak, že otec má právo stýkať sa s maloletými deťmi každý týždeň v kalendárnom mesiaci v stredu od 15.30 hod. do 17.30 hod. za prítomnosti matky s tým, že sa stretnú pri predškolskom zariadení, ktoré maloleté deti navštevujú a každý nepárny týždeň v kalendárnom mesiaci v sobotu od 14.30 hod. do 17.30 hod. za prítomnosti matky s tým, že sa stretnú pred bytom matky.

odôvodnenie:

Napádaným uznesením súd prvého stupňa zakázal styk otca s maloletými deťmi do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 102 ods. 1 O.s.p. a § 76 ods. 1 O.s.p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), vecne potom názorom o existencii potreby dočasnej úpravy vzťahov, keď za základ svojho rozhodnutia vzal správu od PhDr. R. N., z ktorej vyplynulo, že u maloletého A. sa manifestovali príznaky možného sexuálneho zneužívania a do doby prešetrenia prípadu odporúča nepovoliť návštevy otca maloletého A., nakoľko návštevy by mohli viesť k znemožneniu, prípadne k sťaženiu prešetrenia podnetu. Dodal, že z vykonaného dokazovania nemožno v súdnom prípade v tomto štádiu bezpečne uzavrieť, že dochádza k sexuálnemu zneužívaniu maloletých detí ich otcom, alebo kýmkoľvek iným, ale považoval za preukázané, že u maloletého A. sa vyskytujú zvláštne prejavy správania naznačujúce, že niekto násilne prekročil hranice jeho intimity a sám maloletý A. za túto osobu označil svojho otca a vzhľadom na závažnosť dôsledkov vystavenia maloletých detí nepatričným sexuálnym kontaktom, činnosti či správaniu, keď podozrenie padá na otca maloletých detí nariadil predbežné opatrenie z dôvodu, že je ohrozený zdravý, telesný a duševný vývoj maloletých detí a ich spoločenský stav. Uviedol, že dočasný zákaz stýkať sa s maloletými nebude viesť k takej ujme na právach maloletých detí, k akej by mohlo dôjsť v prípade, ak by sa preukázalo ich sexuálne zneužívania, ktoré je univerzálnym rizikovým faktorom budúceho sociálneho chovania s dlhotrvajúcimi negatívnymi vplyvmi na osobnosť.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí. Dôvodil, že odvolanie podáva z dôvodu, že postup súdu bol nesprávny, keď len na základe prejavu matky, ktorá svojim prejavom ovplyvnila aj jediný dôkaz, priložené vyjadrenie psychologičky zakázal styk otca s maloletými deťmi a na základe vykonštruovaného obvinenia posúdil vec, ktoré posúdenie je nesprávne. Dodal, že pri vyslovení názoru v tak citlivej veci treba zobrať do úvahy všetky skutočnosti v širšej súvislosti a treba vychádzať aj zo spisov doterajších súdnych konaní. Namietal, že už od januára 2010 žijú rodičia maloletých detí oddelene, deti navštevoval a nikdy a nikde matka ani slovom nenaznačila,

že by deti zneužíval, pričom matka nikdy ani nenavštívila inštitúciu ÚPSVaR ako zástupcu maloletých detí za účelom ochrany detí pred sexuálnym násilím a preto tvrdenie, že sa to začalo v období rokov 2009-2010 považuje za vykonštruované. Poukázal i na konanie o rozvode manželstva, v ktorom tiež matka neuviedla žiadne skutočnosti nasvedčujúce sexuálnemu týraniu z jeho strany. Za pravý dôvod, pre ktorý matka takto koná krivo ho obviňuje považuje žiadosť o vyporiadanie BSM, kde matka navrhla vyrovnanie vo výške 0 eur a za súvisiaci dôvod i to, že v septembri 2011 nadviazal známosť s inou ženou. Podotkol, že matka nikdy nezobrala deti s podozrením od roku 2009 k pediatrovi, ale po neúspešnom jednaní o BSM navštívila psychologičku dvakrát po sebe a oznámila jej zneužívanie detí, napriek tomu mu však deti pokojne dávala i v nasledujúcich dňoch. Matka si zvolila najľahšiu cestu podanie trestného oznámenia, ktoré však k ničomu nenasvedčuje. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a návrh matky na vydanie predbežného opatrenia ako nedôvodné zamietol. Ku svojmu odvolaniu priložil e-mailovú korešpondenciu medzi ním a matkou.

K odvolaniu otca sa vyjadrila i matka, ktorá navrhla napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť. Uviedla, že ku kontaktom otca s deťmi prichádzalo prevažne mimo jej spoločnosti matky a v správaní sa začali prejavovať po návrate detí od otca, pričom vzhľadom na vek a psychickú vyspelosť syna, bol potrebný zo strany odborníkov určitý časový priestor k zaujatiu odborného stanoviska a práve preto nechcela robiť predčasné subjektívne závery a volila formu inštitúcii zachovávajúcich anonymitu a snažila sa aby kontakty otca so synom boli u nej v byte, čo otcovi nevyhovovalo a následne sa snažila o styk tak, aby otec nebol s deťmi sám v čase, kedy mali spať. Podotkla, že súd sa neopieral len o jediný listinný dôkaz, vyjadrenie psychologičky, ale rovnako o jej podnet na začatie trestného stíhania voči otcovi, keď bolo začaté trestné stíhanie vo veci uznesením OR PZ Trnava, ČVS: ORP-74/1-OVK-TT-2012Ks.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba, účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť (§ 220 O.s.p.).

Účelom predbežných opatrení je poskytnutie predbežnej ochrany práv účastníkov konania za podmienky osvedčenia potrebnosti, nevyhnutnosti dočasnej úpravy pomerov už pred rozhodnutím vo veci samej, alebo za podmienky existencie obavy z ohrozenia budúceho núteného výkonu rozhodnutia (§ 74 ods. 1 O.s.p.). Záverom ustálenej rozhodovacej praxe súdov (judikatúry) vo veciach predbežných opatrení, od ktorého ani v tejto konkrétnej veci nebol dôvod ustupovať, je potom i to, že takáto z povahy veci len dočasná úprava pomerov zásadne prichádza do úvahy iba v tých prípadoch, v ktorých sa má napraviť stav akútneho zásahov do práv, či oprávnených záujmov účastníka domáhajúceho sa ochrany predbežným opatrením, resp. u vecí druhovo spadajúcich pod starostlivosť súdu o maloleté deti stav zásahov do práv či záujmov maloletého dieťaťa, na obhajobu ktorých v konkrétnej situácii vystupuje iná osoba, spravidla niektorý rodič dieťaťa. Takáto situácia tu je však len vtedy, ak by vyčkávanie na rozhodnutie vo veci samej (rozsudkom vydaným až po riadne vykonanom dokazovaní) mohlo spôsobiť také zmeny vo vzťahu k predmetu konania, či inú ujmu na právach navrhovateľa predbežného opatrenia (rozumej aj tretej osoby), pri ktorých by samotné vedenie sporu mohlo už stratiť zmysel, alebo je tu iná závažná príčina, pre ktorú sa javí nevyhnutným pomery určitým spôsobom stabilizovať už pred konečným rozhodnutím. Pretože však predbežné opatrenie súdy vydávajú spravidla bez výsluchu účastníkov (§ 75 ods. 6 O.s.p.) a teda i bez vykonávania dokazovania, je tu i zvýšená miera povinností kladených na navrhovateľa predbežného opatrenia a to najmä v smere takého osvedčenia tvrdení vedúcich k záveru o potrebnej predbežnej úprave pomerov účastníkov práve na navrhovaným spôsobom, pri ktorom obmedzenie práv inej osoby možno považovať za vyvážené záujmom na spravodlivom usporiadaní vecí. Z už uvedeného tak plynie aj prakticky zákaz použitia úpravy predbežnými opatreniami tam, kde právo požadovanou predbežnou ochranou nie je osvedčené celkom dostatočne a kde by tak fakticky mohlo ísť o šikanu. Vo vzťahu k takémuto nazeraniu je pritom

irelevantné, či má ísť o predbežné opatrenie v tzv. sporovom, alebo naopak v tzv. nesporovom konaní a rovnako i to, či je tu predbežné opatrenie vydávané na návrh, alebo bez návrhu.

V prejednávanej veci sa matka maloletých detí podaným návrhom domáhala zákazu styku otca s maloletými deťmi na základe vyjadrenia psychologičky a trestného oznámenia obsahujúceho rovnako ako návrh len tvrdenie matky maloletých detí. Takýto postup v základe osvedčil dočasnú čiastočnú potrebu úpravy pomerov účastníkov predbežným opatrením, keď výpovedná hodnota predložených informácií je nejednoznačná, čiastočná, keďže doposiaľ nebol vo veci vypracovaný znalecký posudok a nebolo vznesené voči otcovi obvinenie.

Je dôvodné stotožniť sa s názorom otca v odvolaní, že doposiaľ nebolo jednoznačne preukázané, že by jeho styk s deťmi bol úplne nedôvodným.

Odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné tento styk zachovať a je v záujme ochrany maloletých detí, aby sa styk realizoval za prítomnosti matky. Pri objektívnom nazeraní na prejednanú vec kľúčový význam malo to, že nemožno úplne zakázať styk, ale je potrebné ho len obmedziť, aby nedošlo k zjavnej šikane otca a tým k jeho praktickému vylúčeniu z výchovného pôsobenia na deti, ale aby bol styk prispôsobený aktuálnym zisteniam týkajúcim sa maloletých detí, keď sa javí byť dôvodným, aby sa styk realizoval a to za prítomnosti matky, ktorá by bola zárukou, že maloleté deti nebudú ohrozené a aby sa úplne eliminoval matkou manifestované sexuálne zneužívanie. Efektívnym prostriedkom ochrany detí sa javí model zachovávajúci potrebnú proporcionalitu medzi záujmami maloletých na jednej strane a záujmom ich otca na strane druhej, tak aby ostali zachované pozitívne citové väzby a aby ostalo zachované i uplatňovanie výchovného pôsobenia otca na maloleté deti.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 O.s.p., tak že styk otca s maloletými deťmi ponechal, rozsah styku ostatnýkrát upravený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 24. novembra 2010 č.k. 18 C 64/10-87 v stredu ponechal v čase od 15.30 do 17.30 hod. a každú nepárnu sobotu znížil čas na 3 hodiny, t.j. od 14.30 do 17.30 hod., pričom stretávanie zostáva na tom istom mieste v stredu pri predškolskom zariadení a v sobotu pred bytom matky a závažnou, rozhodujúcou zmenou je, že styk sa bude realizovať vždy za prítomnosti matky maloletých detí.

O trovách konania odvolací súd nerozhodoval, pretože šlo o prípad rozhodovania o predbežnom opatrení, v ktorom rozhodovanie o trovách predbežného opatrenia patrí až konečnému rozhodnutiu a najmä i o prípad konania zahájiteľného i bez návrhu, v ktorom právo na náhradu trov konania účastníkov nevzniká zo zákona (podľa výnimočného pravidla majúceho základ v ustanovení § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.), kde rozhodnutie o trovách konania účastníkov nepatrí ani do výroku rozhodnutia vo veci samej.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.